

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

“BIBLOS” UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00
Address: „BIBLOS” 41 E. 7-th St. NYC 3. Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

diasporiana.org.ua

Ч. 6. (74) ЧЕРВЕНЬ 1961 Р. VII.

1941

1961

АКТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

30. ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

1. Волею українського народу, Організація Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави, за яку поклали свої голови цілі покоління найкращих синів України.

Організація Українських Націоналістів, яка під проводом її творця і вождя Євгена Коновальця вела в останніх десятиліттях кривавого московсько-більшевицького поневолення завзяту боротьбу за свободу, взиває увесь український народ не складати зброї так довго, доки на всіх українських землях не буде створена суверенна українська влада.

Суверенна українська влада запевнить українському народові лад і порядок, всесторонній розвиток усіх його сил та заспокоєння його потреб.

2. На західних землях України твориться українська влада, — яка підпорядкується українському національному урядові, що створиться у столиці України — Києві.

Українська національно-революційна армія, що твориться на українській землі, боротиметься далі проти московської окупації за Суверенну Соборну Державу і новий, справедливий лад у цілому світі.

Хай живе Суверенна Українська Держава!

Хай живе Організація Українських Націоналістів!

Хай живе Провідник Організації Українських Націоналістів — Степан Бандера!

Льва-Город, 30. червня, 1941 року.

ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО

Голова Національних Зборів

Голова Української Католицької Церкви Митрополит Андрей Шептицький та Голова Української Православної Церкви на Волині Митрополит Полікарп благословили Акт Національних Зборів і видали з того приводу окремі Пастирські Листи

КНИЖКОВИЙ О Г Л Я Д

Понеділок, Микола: "СОВОРНИЙ БОРЩ", збірка гумористичних нарисів, розповідей, листів - дійств, оглядів та рецензій з актуальних і недавніх подій. Буенос Аїрес, 1960. 4-во Юліана Середяка, ст. 398, ціна \$3.-

Під такою гумористичною назвою появилася, уже друга з черги, велика та справді гумористична збірка відомого молодого українського гумориста М. Понеділка, що своїм змістом справді полоняла читачів (головно наших жінок та мамусь, бо це ж "Соборний Борщ").

Читається ця збірка з насолодою, не зважаючи, що деякі гуморески та жарти вже були відомі, бо появлялися в деякому виді ще перед виданням збірки, по часописах, тощо.

Треба признати, що Микола Понеділок, це справді оригінальний гуморист і письменник, не лише заголовками своїх збірок (попередня збірка називалася "Вітаміни"), але радше й змістом та підходом до читача. Понеділок уміє вижити в те середовище, серед якого йде розповідь, і тому ці гумористичні оповідання є і пріступні та природні, а це головне, бо штучний гумор також не був би такий "смачний", хоч би його називали автори найкращими назвами, (ще кращими від цих, про які мова), а автор, хоч би називався і "вітвінком", то не має би такого успіху, як наш Понеділок.

Тис, Юрій: НА СВІТАНКУ, Біографічна повість з життя Марка Вовчка. Чикаго, 1961, 4-во М. Денисюка, Ст. 403+1 неп. Ціна \$4.50

Це нова наскрізь оригінальна і дуже дбайливо видана книжка, прекрасно опрацьована в біле полотно та з золотим витиском на ній. А головне зміст та її літературна вартість. В нас бо біографічних повістей майже не має й ми мусимо лише привітати, як автора так і видавця, з цим новим досягненням на видавничому полі, яким вони обдарували українського читача.

Полтава, Леонід: ТІСЯЧА СІМСОТ ДЕВ'ЯТЬ, Історичний роман. Книгоспілка, Нью-Йорк, 1961. Стор. 224. Ціна \$2.80.

Хоч у нас уже існує дві великі праці про постать славного гетьмана І. Мазепу та більше наукових і публіцистичних видань, то треба радіти, що на ша читальна громада матиме ще один історичний роман молодого письменника Леоніда Полтави, що буде, мабуть, першим представником із східноукраїнських авторів, що взялися за це почесне діло написання історичного роману про постать гетьмана України - Івана Мазепи.

Побіч трилогії Б. Лепкого "Мазепа" та історичної повісті Федора Дудка, п. н. "Великий Гетьман", та твору про Мазепу Мордовця (є два томи), - поява нового історичного роману Л. Полтави, стане ще одним цінним вкладом у нашу літературу, покищо, поза межами Батьківщини, бо в Україні московсько-комуністичний окупант далі виклинає великого Сина України - Мазепу.

Іларіон (Митрополит): СВЯТА ПОЧАЇВСЬКА ЛАВРА. ФОРТЕЦЯ ПРАВОСЛАВІЯ НА ВОЛИНІ СВЯТА ПОЧАЇВСЬКА ЛАВРА, Церковно-Історична Монографія. Вінніпег, 1961. Інститут Дослідів Волині, ст. 398+ 2 непаг.

Треба вважати великим досягнення як Автора так і 4-во Інституту Дослідів Волині, що вони спромоглися так гарно опрацювати та видати такої великої ваги працю, церковно-історичну монографію про фортецю православ'я на Волині - Святу Почаївську Лавру. Книга велика. Книга цінна своїми матеріалами; книга непересічна для кожного свідомого українця та дорога, як і сама Почаївська Твердиня для кожного, не лише православного, українця в світі. Почаївська Лавра, а головне її чудотворний образ Матері Божої, відома й дорога для кожного українського селянина. Тому й книга-праця про ті святі місця має неабияку вартість для нас усіх! М. Есче.

Д-р Д. Бучинський:

С Н І В Е Ц Ь П О Л І С С Я

"Я позицук, стверджу це раз, -
Зі словом тим це змалку зрісся.
Люблю, як прадідний наказ,
І наше рідне це Полісся".

"І син Полісся", І. Хмель

Накладом самого автора, у Вібліотеці Літопису Волині у Вінніпезі, позначена 1960 роком появилася збірка поезій "ГОМІН ПОЛІССЯ". Автором цієї великої й дуже симпатичної збірки є І. Хмель. Друкована у В-ві "Тризуб" Вінніпеч. Сторін 243 + 18 нестор. сторін, розміром 22,5 x 15,5. Видана на доброму книжковому папері.

Саме ім'я автора, будьмо щирі, нічого нам не говорило, об'ємистий том поезій на цих днів таки нас трохи перестрашували. Мене, що тут головну роль грає погана асоціація людської думки, що зараз же зупинялася на різnorodних збірках поетичних, написаних так високо й так розумно, що слушно дехто називає її мистецькою парадом, яку "тільки у сорок відсотках зміють розумити її вибранці, але не зміють пояснити - про що властиво йде". Але це одне шире признание збіркою "Гомін Полісся" І. Хмеля нас таки дуже мило розчарував і розчарування це в цілком позитивній, а не негативній формі. Автор поет безсумнівний. Правда, що він не є модерніст, не складає поезій, але творить її так, як йому наказує його людська високопоетична природа. Технікою, навіть різnorodного вірша - від дуже добре володіє. Може дещо з його поезій не є відшліфоване, про що навіть поет може навіть і не думав, але незалежно від цього поезія, яка має силу впливати на наші почуття.

Зрештою, коли Нокійний Юрій Клен, великий естет поетичного слова, вибрав із збірки, що безмовно була меншою, як появилася сьогодні друком, аж 27 віршів і ствердив, що "деякі з них, по деяких скороченнях, роблять враження дуже щирих, прожитих почуттям поезії і дають прекрасні картини рідного Полісся", то він цілком не помилився. І в цих словах є вже велике признание для поета І. Хмеля.

З другої сторони ми маємо признание самого автора: "Не шукайте в мене високої освіти, стиля та художньої мови, гарних висловів, великого та широкого лету фантазії і глибокого світогляду. Нисав я так, як диктувала мені, хоч і збога, але українська рідна Муза під шум Поліських Пуг і Борів, під казку моєї прекрасної та співучої Матері, під спів жайворонка в полі весною, під крики та концерти журавлів на галях /галявах/, під подихи хвилюючого життя на лану, під свист і виття прапелів і гранат своїх і ворожих, під рев гармат і пропелерів, під марші повстанських загонів УПА..."

І це правда, бо це є світ поезії І. Хмеля.

Коли ми, вже в заголовку цієї скромної згадки назвали І. Хмеля співцем Полісся, то без огляду, яку оцінку сьогодні чи завтра його збірка дістане, - він, може навіть на довгий час - залишиться найповажнішим природним співцем рідного Полісся.

На 185 віршів і поем - переважав особиста лірика поета, його інтимна розмова, його інтимні переживання і спостереження краси поліської природи - у збірці найцінніше, що саме підкреслив і Ю. Клен. Може навіть дуже велика шкода, що цей подільський цикл, коли б його можна у збірці так назвати, не є виключений окремо. Але ми аж надто добре розуміємо може не так амбіції автора, бо такі заперечує його прохання до критиків і читачів у самій збірці, як бажання зберегти ці свої ніжні почуття і відчуття в друкованій формі.

Другою рисою поезій І. Хмеля це спів України "розлогії в борах і степах". Коли він говорить це:

"Про мрію й чин, щоб вільним бути,
Про кров, що всякла у борні -

Про Вінниці, Базар і Крути -
Тобі, Тобі мої пісні!" , то він говорить щиро.

Здається нам, що І. Хміль - це вроджена ніжна поетична натура, яка навіть не вишукує спеціальних сюжетів для своєї поезії, не обдумує їх і не обточує. Ця натура на кожному кроці свого життя відчуває поезію і хоче обпоетизувати все до чого тільки доторкається його думка. Так роблять і другі тільки вони роблять це більше дескретно, приховано, може навіть більше виідеалізувано, а Хміль робить це цілком природно, безпосередньо й щиро.

Сумніваємось, щоб він знайшов собі читача-любимця модерної поезії, але в його збірці кожен пересічний читач знайде дуже багато гарного й ніжного: побачить себе самого у своїй молодості, в життєвій мадрівці і навіть у мріях, бо "Гомін Полюся" - це поезія щирості й безпосередності.

Найістотніше в поезії І. Хмеля - це, що він висловлює у своїм "Люблю!":

"Клонюся я любій Батьківщині
За звичай, пісню і красу,
І це любов, опі святині,
Колінь до Бога занесу!

Люблю, як жайворони дзвонять
Весною в полі на ріллі,
Як журний крик із неба ронить,
Розтягнись внуром журавлі.

Люблю, як степ в обновній маті
Зір манить беличко квіток,
Як десь у борах, чя загаттях
Бринить дівочий голосок.

***** Надрід, у березні 1961 Р.Б.

~~Нові~~ Видання

40. Іларіон; Митрополит: ФОРТЕЦЯ ПРАВОСЛАВІЯ НА ВОДИНІ СВЯТА ПОЧАЇВ-СЬКА ЛАВРА. Черковно-історична монографія. Вінніпег, 1961. Накладом Видавничої Комісії при Товаристві "Волинь". Інститут Дослідів Волині. Ст. 398+2 неп. ф. 24 см. (ілюстроване видання).
41. Тис, Юрій: НА СВІТАНКУ. Біографічна повість з життя Марка Вовчука. Чикаго, 1961. В-во М. Демісюка. Ст. 403+1 неп. ф. 19 см. ціна в оп \$4.50
42. Полтава, Леонід: ТИСИЧА СІМСОТ ДЕВ'ЯТЬ. Історичний роман. Нью Йорк, 1961. Книгоспілка, ст. 224. ф. 21 см. Ціна \$2.80.
43. Полтава, Леонід: В А Р Т О В І - про делек, злого Грубаня і пожежу. Поема для дітей. Нью Йорк, 1961. Українське В-во "Говерля", ст. 16. ф. 26 см. (ілюстроване видання), ціна 50с.
44. *** КАЛЕНДАР "УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ", (на) 1961 р. В-во "Українські Вісті", Едмонтон, Канада, 1961. Ст. 144. ф. 23 см. (ілюстр. видання).
45. Шевчук, Тетяна: ПРОБУДЖЕННЯ ДУХА. (Вінніпег), 1961. Накладом авторки. Стор. 124+4 непаг. ф. 22 см.
46. Шевченко, Тарас: КОБЗАР із "Основи" 1861 року. "Перше книжкове видання з нагоди сторіччя. За ред. Яр. Рудницького. Вінніпег, 1961. Ст. 172. УВАН. Інститут Шевченкознавства, ч. 5. ф. 10x8 см. (Це маленьке і гарно оформлене видання), ціна \$2.50.
47. Лісовий, Юрій: 3 МАТЕРІЯЛІВ ДО ПРАІСТОРІЇ УКРАЇНИ ч. 12. КЛЯСИЧНА ПЕРЦЯ. Лідс-Англія, 1961 р. ст. 10. формат фоліо (32 см.).
48. Берест, Борис: ОЛЕКСАНДЕР ДОВЖЕНКО. Критична монографія. Нью Йорк, 1961. Ст. 126+2 непаг. (ілюстроване видання), ціна \$1.50.
49. - КАТАЛОГ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ І В-ВА "ГОВЕРЛЯ", Нью Йорк, 1961. ст. 16. ф. 29 см.

Д-р Ол. Соколяшин:

БІБЛІОТЕЧНІ ВІСТІ

Французький автор Христ'ян Мішель видав свій черговий твір у 1961 р. п. н. "Червоний Сміх", від Леніна до Хрущова. Це збірка анегдотів, позбраних із советського життя і його можна порівнювати до відомих "Усмішок" Остапа Вишні.

Від закінчення другої світової війни у світі (вільному) посидено дуже переклади тзв. советської (московської), китайської та взагалі сателітської літератури на англійську й інші мови. Цікаво, що й твори Михайла Коцюбинського теж недавно переложені на англ. мову, й на диво переклад роблено не з українського оригіналу, але з московського перекладу. Москвини переложили на англ. мову майже всю комуністичну літературу та багато давніших авторів, дбаючи про це, щоб "прославити" кожного москвина та продати його ідею чужинцеві.

Кюгле Юргін "Літератур унд Революціон", Кельн-Берлін. У Німеччині появилася збірка "Обірвані Струни", письменників, зліквідованих комуністичним режимом. Серед ряду описів (на 610 стор.), не поминено теж і деяких українських письменників, розстріляних та понижених москвинами в часах різних чисток за Йоска Сталіна. Є там згадка і про народного учителя Макаренка Антона (1888-1939), що хоч не належав до комуністичної партії, але таки прикінці 1939 року пропав.

Американсько-Скандинавська Фундація видала А. Густавсона "Історію Шведської Літератури" англійською мовою, що появилася стараннями Мінесотського Університету в Мінеаполісі, 1961 р., на 708 сторінок друку. Це розкішне ілюстроване видання може бути захоптом і для наших установ, щоб видала Історію Української Літератури на англ. мові.

У Лондоні, у В-ві "Віста" появилася книжка в 1960 році п. н. Російська Модерна Поезія, на англійській мові. Ця збірка - це мала антологія московської поезії, від 1917 р. по нинішні часи. Автором цього вибору є Джон Ліндсей.

- Гоголь у сучасній італійській наświetленні, як показує праця Джована Батісті Анджіолетті п. н. "Великі Гости" (Гранді Аспіті), - представлений по лінії утоптаній московськими доказами. Здавалося б, що італійці вже пізнали нас українців та здають собі справу, що українці це не москвини, але, як показує згадана праця, на жаль, так воно ще не є. Треба б нам допомогти італійцям пізнати правду та усвідомити собі, що Гоголь це теж український письменник. І, як такий, оспівував він природу України і її козаків, як про це згадує автор, а не інакше. Книжка видана в 1960 р. і має 305 сторін друку, ілюстрована.

З нагоди 500 років польської поезії, видано в Лондоні 1960 р., антологію польської поезії англ. мовою. "Файв Сенчюрі ов Поліш Поетрі 1450-1950". Оба автори - І. Петрікевіч та Б. Сінгер, стараною підібрали тексти й виготовили англ. мовні переклади 43-ох польських авторів, від 1450 до 1950 років.

Ця публікація насправду повинна б бути захоптом і для нас постаратися про щось подібне й видати на англійській мові теж антологію української поезії.

Ще в 50-х роках нашого століття почали друкувати в Барселоні (Іспанія) у В-ві "Аедос" тзв. 'Бібліотеки Хиттеписів'. Досі появилася 16 томів, чи книжок таких хиттеписів, з яких том 6-й є присвячений Достоевському, а том 8-й Нога нові Гетомі та Бетговекові.

Так було б добре, коли б так перекладали на еспанську мову Хиттепис Тараса Шевченка авторства Н. Зайцева. Таж в ЗДА другою павівною мовою є мова еспанська. Москвини справді пропихаються всюди, щоб бути "першими". А відомо, що де є вони "першими", то вже там нам важко ставати, бо вони й нас до себе в пригортають"...

"Музей Модерної Поезії" - під такою назвою появилася антологія поезії, що її опрацював та видав Ганс Магнус Енценшергер 'Зуграмш Верля', Франкфурт н. Майном, 1960 р., сторін 421.

Збірка ця обіймає 350 віршів за роки 1910-1945, із 16 мов, з перекладами на 15 мов, розподілених на 15 томів. Автор наводить теж враз з німецьким перекладом й оригінал даної поезії. Прикінці запована біографія, хиттепис та спис творів даного автора. На жаль німота й донині не обстежує української поетичної і творчості. Німота, що ще недавно бушувала в нас на наших землях, тепер їх тих земель і того народу, теж не добачує. Про Українську поезію - ні згадки!

СПИС ВИДАНЬ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ ТВОРІВ... (гляди Біблос ч. 5./61)

1167. ШЕВЧЕНКО Т. Твори. Т. III. Поезії 1843 - 1847. /з портретом/.
З поясняльними статтями.
В-ня Укр. Наук. Інституту в Варшаві.
Варшава 1935, стор. 336 /18 X 15/.
543. " Твори. Т. IX. Поезії 1847 - 1850.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1937, стор. 394 /18 X 15/.
1168. " Твори. Т. VI. Назар Стодоля та різні твори /з портретом/.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1935, стор. 304 /18 X 15/.
1169. " Твори. Т. VII. Повісті: Художник, Наймичка, Варнак.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1934, стор. 336 /18 X 15/.
1170. " Твори. Т. VIII. Повісті й оповідання: Книгарня, Музикант,
Щепакий, Катерина. /з портретом/.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1936, стор. 328 /18 X 15/.
544. " Твори. Т. IX. Повісті: Бланнята, Мандрівка з приєм-
ністю і не без моралі...
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1934, стор. 384 /18 X 15/.
- 544a. " Твори. Т. X. Журнал /щоденні записки/.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1935, стор. 364 /18 X 15/.
545. " Твори. Т. XI. Листи.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1935, стор. 400 /18 X 15/.
546. " Твори. Т. XII. Пластична творчість Т. Шевченка.
60 репродукцій. Статті Дм. Антоновича, З. Сачинського
П. Зайцева.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1937, стор. 452 /18 X 15/.
1171. " Твори. Т. XIV. Переклади поезій на польську мову.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1936, стор. 386 /18 X 15/.
1172. " Твори. Т. XV. Шевченко в чужих мовах. За редакцією
Р. Смаль-Стоцького.
В-ня УНІ в Варшаві.
Варшава 1938, стор. 454 /18 X 15/.
506. " Кобзарь. На пошану століття I-го видання Кобзаря
1840-1940. З 1-ма портретами.
Спільне видання.
Прага 1940, стор. XXXIV-368 /25 X 18/.
5017. " Наймичка. Поема.
Українське Видавництво.
Краків 1940, стор. 60 /17 X 12/.
96. ШЕВЧЕНКО Т. Назар Стодоля. Драма в 3-х діях.
Рівне 1948, стор. 35 /18 X 15/.
777. " Заповіт, Кавказ, Ослі глава XIV.
В-во П. Ардана.
Париж 1945, стор. 13 /16 X 11/.
1000. " Наймичка, Неофіти.
"Слова на дорогу".
Фронтгарт 1946, стор. 30 /16 X 11/.
9068. " Малий Кобзар.
В-во "Заграва". Популярна В-ва. Книжка ч. I.
1946, стор. 106 /16 X 12/.
1074. " Автограф з р. 1857. З 2-ма світлинями.
УВАН.
Авгсбург 1947, стор. 6 /29 X 12/.
898. " Поезії.
В-ня Союзу Українців у В.-Британії.
Лондон 1947, стор. 54 /11 X 15/.
1137. " Кобзарь. В 3-х томах:
т. I. стор. 1-107
т. II. " 108-256 /18 X 15/
т. III. " 256-330
На чужині /Німеччина/ 1947.

1882. " Каземати поезії Казематів-трагедія 1847.
В-ня Науково-Дослідчий Інститут укр. мартирології.
Інформаційна В-ня, вип. 2.
Мюнхен 1947, стор. 32 / 21 X 14/.
1936. " Шевченко. річник 3.
В-во УВАН в США.
Нью-Йорк 1954, стор. 47 / 23,5 X 13/.
- " Кобзар. Вибрані твори.
До 85-ліття з дня смерті Т.Г.Шевченка і до стве-
діння з дня написання "Заповіту".
Передрук з книжки "Шевченко-Кобзар", Видавання 4.
Книж "Книгоспілка" 1929.
В-ня Спільні "Українське Мистецтво"
Регенсбург 1946, стор. 127 / 16,5 X 12/.
- " Кобзарь. В перекладі російських письменників з біографі-
чним етюдом і портретом під редакцією
М.А. Велюсова.
Видавце книгопродавця М.В.Кликина.
Москва 1900, стор. 365-5 / 23 X 16/.
- " Кобзар. С портретом.
Видавець К.М. Гамалея.
Київ 1894, стор. 615 / 17 X 11,5/.
- Повна збірка творів в 3-х томах.
т. I - 649 стор.
т. II - 641 " / 22 X 14,5/
т. III - 519 "
Держлітвидав України. Київ, 1949.
- Поезії Т.Шевченка заборонені в Росії.
"Українська печатка". Хемель-Прага, 1890, ст.248
/ 15,5 X 10 /
- ЗАЙЦЕВ Павло.** Кн-тя "Тарас Шевченка.
Наукове Т-во ім.Шевченка. Б-блиотека Українознавства.ч.4
Париж-Нью-Йорк-Мюнхен, 1955, стор.400. / 210 X 150 /
- На чужині
"Слова на дорогу" ч. 1. 1945, стор. 21 / 15,5 X 21,5/
- До мертвих, і живих і ненароджених.
"Слова на дорогу" ч. 2, 1945, стор. 21. / 15,5 X 21,5 /
- Було колись...
"Слова на дорогу" ч. 3, 1945, стор. 21. / 15,5 X 21,5 /
- Радуйся ниво непоширяя,
"Слова на дорогу" ч.4, 1945, стор. 20. / 15,5 X 21,5 /
- Бадди.
"Слова на дорогу" ч. 9, 1945, стор. 20. / 15,5 X 21,5/
- СІМОВИЧ Василь** Тарас Шевченко його життя та творчість.
3-тє доповнене видання, стор. 68 / 14,5 X 10,5 /.
- ЧУБ Дмитро** Шевченко в житті.
"Універсальна Б-блиотека"
На чужині. 1947, стор. 48. / 21 X 14,5 /.
- Кобзар. З поясненнями і примітками Д-ра Василя Сімовича.
2-ге опрацьоване й поширене видання на редакцію
Д-ра Ярослава Рудницького.
УВАН. Клуб Придєлєв Української Книжки.
Видавєць Іван Тимтер.
Вінніпег, 1960, стор. 431. / 225 X 150 /.
- Життя. Ілюстрації В. Сліщенко. З портретом.
Видавництво "Нові Дні".
Торонто, 1953, стор. 40. / 25 X 17,5/.
- Вісні. Для молодшого шкільного в-ву.
Малюнки С.Реп-на та Г.-Гавриленка.
В-во ЦК ІКСМУ "Модель".
Київ, 1954, стор. 44. / 26 X 20/.
- Великий глос. З передмовою й поясненнями Д-ра В.Сімовича.
Видавання "Союзу Визволення України"
Відень, 1915, стор. 48. / 20,5 X 14/.

